

Nr 39.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pensionsförmåner åt f. d. souschefen vid flygförvaltningen, generalmajoren i flygvapnet Nils O. F. Söderberg.

(5:e avd.)

I propositionen nr 36 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 26 januari 1951, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. souschefen vid flygförvaltningen, generalmajoren i flygvapnet Nils O. F. Söderberg må under i propositionen angiven förutsättning — med avstående från rätt till tjänste- och familjelivränta — åtnjuta tjänste- och familjepensionsförmåner, såsom om han vid avgången ur tjänst varit innehavare av överstelöjtnantsbeställning vid flygvapnet och erhållit tjänstledighet med C-avdrag intill den tidpunkt, då han uppnår för överstelöjtnant stadgad pensionsålder.

Söderberg, som är född den 26 april 1897, började sin militära tjänstgöring vid fortifikationskåren, där han tillträdde sin första officersbeställning år 1918. Han övergick senare till flygvapnet och blev där befördrad till kapten den 4 december 1930, till major den 1 juli 1937, till överstelöjtnant den 1 juli 1939 och till överste den 1 juli 1940. Under tiden 1 juli 1943—31 mars 1944 uppehöll Söderberg förordnandetjänst (lönegrad Ob 3) såsom chef för flygförvaltningens materielavdelning och innehade under tiden 1 april 1944—30 juni 1950 förordnandetjänst (intill den 1 juli 1947 lönegrad Ob 5 och därefter lönegrad Mp 19) såsom souschef vid flygförvaltningen.

Senaste förordnandet för Söderberg såsom souschef avsåg tiden 1 juli 1946—30 juni 1950. Före utgången av denna tid anmälde Söderberg, att han icke önskade ifrågakomma till förlängt förordnande.

Söderberg har numera övergått till anställning såsom chef för motortekniska försöksanstalten vid Svenska flygmotoraktiebolaget i Trollhättan. Enär han endast kan åberopa 7 år i förordnandetjänst, uppfyller han icke förutsättningarna för erhållande av rätt till förordnandepension från staten. Där emot är han berättigad att efter fyllda 65 år komma i åtnjutande av tjänstelivränta enligt bestämmelserna i 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente. Denna livränta utgör omkring 9 100 kronor för år, å vilket belopp icke utgår rörligt tillägg. Till jämförelse må nämnas, att den pension, som skulle ha tillkommit Söderberg, om han kvarstått i senast innehavd förordnandetjänst så länge att förordnandetiden utgjort 12 år, uppgår till 13 812 kronor jämte rörligt tillägg.

Söderberg har hos Kungl. Maj:t anhållit att få komma i åtnjutande av förordnandepension från och med den 1 juli 1950.

Departementschefen har anfört i huvudsak följande.

»Med hänsyn till föreliggande omständigheter anser jag förslag böra föreläggas riksdagen om beredande åt Söderberg av förbättrad ställning i pensionshänseende. Till stöd för ett dylikt medgivande kan främst åberopas, att den verksamhet, avseende utvecklingen av en inhemsk industri för tillverkning av flygmotorer, för vilken Söderberg knutits till svenska flygmotoraktiebolaget, är av synnerlig betydelse för svenska flygvapnet samt att det på grund av Söderbergs under mångårig tjänstgöring vid flygvapnet kunna erfarenhet varit av stort värde, att han knutits till ledningen av sagda verksamhet. Det är i detta sammanhang även att märka, att Söderberg, om han ej erhållit förordnandetjänst utan i sin militära karriär stannat i beställning såsom överstelöjtnant eller flottiljchef, skulle ha haft en pensionsålder av 55 år. Mot bakgrunden av nu angivna förhållanden och med beaktande av att Söderberg vid sin avgång kunde räkna över 30 anställningsår i statens tjänst synes det rimligt, att han får — i stället för förenämnda från 65 års ålder utgående livränta — komma i åtnjutande av viss från tidigare tidpunkt utgående pension. Såsom i förevarande fall skäligen förmån vill jag förorda, att Söderberg i tjänste- och familjepensionshänseende behandlas, såsom om han vid avgången varit innehavare av överstelöjtnantsbeställning och erhållit tjänstledighet med C-avdrag intill den 1 oktober 1952, från och med vilken dag han såsom överstelöjtnant skulle ha blivit berättigad till pension. Vid medgivande härtill kommer Söderberg att från sist angivna tidpunkt få uppbära tjänstepension, som oberäknat rörligt tillägg utgår med 10 248 kronor för år intill den månad, varunder han fyller 67 år, och därefter med 9 456 kronor för år. En förutsättning för det nu ifrågasatta medgivandet bör vara, att Söderberg inträder i flygvapnets reserv och kvarstår där intill fyllda 70 år.»

Utskottet. Såsom den lämnade redogörelsen utvisar uppfyller icke Söderberg förutsättningarna för erhållande av tjänstepension. Enligt utskottets mening ha icke i förevarande fall sådana särskilda skäl förebragts, som skulle kunna motivera ett avsteg från de i allmänna tjänstepensionsreglementet stadgade villkoren för dylik pension. Med hänsyn härtill och då ett bifall till propositionsförslaget kan befaras leda till icke önskvärda konsekvenser, kan utskottet icke tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer förty,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 mars 1951.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 40.